REALIZAREA ADJECTIVALĂ A CIRCUMSTANȚIALELOR

ANAMARIA PREDA
Universitatea din Craiova

1. Scopul cercetării de față constă în evidențierea realizării adjectivale a circumstanțialelor şi descrierea tiparelor de construcție proprii acestei realizări. Exemplele aparțin unor registre diferite ale variantei literare a românei actuale.

1.1. Studii recente au sistematizat şi au completat descrierea făcută adjectivului în lucrări mai vechi. Pentru definirea *adjectivului* sunt avute în vedere caracteristici morfologice, semantice şi sintactice. Accentul cade pe caracteristica sintactică de adjunct în grupul nominal şi pe funcția semantică de caracterizare a centrului acestui grup. Este avută în vedere şi o trăsătură sintactică rezultată din poziția de adjunct, şi anume acordul cu termenul regent nominal. Funcțiile sintactice proprii menționate în toate lucrările sunt cea de atribut (înlocuită, în cercetarea sintactică recentă, cu: determinant, cuantificator, modificator, posesor şi complement) şi de nume predicativ. Este adăugată şi poziția de (element) predicativ suplimentar, pe care o poate ocupa *adjectivul*, în urma unor reorganizări sintactice.

1.2. În gramatica tradițională şi actuală, *circumstanțialele* sunt funcții sintactice definite şi delimitate semantic. „*Circumstanțialele* reprezintă un *ansamblu eterogen* de poziții (funcții) sintactice care *se caracterizează preponderent semantic*: circumstanțialele adaugă precizări de diferite tipuri referitoare la cadrul universului de discurs sau la diferite aspecte / secțiuni ale acestui cadru [...]" (GALR II: 487). Subordonate grupului verbal, *circumstanțialele* sunt componente facultative, opuse *complementelor*, componente matriciale, obligatorii (actualizate sau nu). Omiterea circumstanțialelor nu afectează gramaticalitatea unui enunț. Să se compare: *Ion a venit aseară.* cu *Ion a venit.* şi *Ce s-a întâmplat acolo?* cu *Ce s-a întâmplat?*. Realizările sunt adverbe, construcții prepoziționale cu nume şi forme verbale nonfinite, subordonate (conjuncționale şi relative). Realizarea prototipică este cea adverbială.

2. În cele ce urmează, mă voi referi la *realizarea adjectivală a circumstanțialelor*, rară şi atipică în raport realizarea adjectivală a atributului (respectiv a modificatorului) şi a numelui predicativ, care decurge din specificitatea semantică de raportare a adjectivului la substantiv. Voi descrie tiparele de construcție sintactică a acestei realizări, adăugând observații reieşite din analiza acestora. Pentru evidențierea reorganizărilor sintactice produse, voi supune observației exemple în care adjectivul ocupă poziția sintactică de circumstanțial de timp: *A învățat germana* ***de mic****.*, ***De tânăr*** *s-a obişnuit cu munca.,* de relație: ***Din punct de vedere politic****, corespunde cerinței.,* ***Sub aspect estetic****, nu e prea reuşit.,* de cauză: ***Nervos*** *c-a pierdut, a plecat trântind uşa.,* ***De beat*** *ce era, n-a nimerit strada.*, condițional: ***Numai mințit****,*

BDD-V1121 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:14 UTC)

ar putea fi de acord., ***Iertat*** *de tine, s-ar reîntoarce.*, concesiv: ***Chiar liberă*** *să-mi exprim părerea, mă abţin.*, ***Consecventă*** *cu ideile mele, tot mai accept şi altele.*, opoziţional: *A preferat o porţie mică,* ***în loc de mare.***, cumulativ: ***Afară de prost****, mai e şi leneş.*, de excepţie: *Îi place cafeaua oricum,* ***afară de amară.***

Vechea gramatică academică admite realizarea adjectivală a următoarelor circumstanţiale:

a. de timp „prin adjective referitoare la vârstă construite cu prepoziţie: *Noi pe Hanora o ştim* ***de mică***" (GA II: 175);

b. de cauză „prin adjective (sau participii cu valoare adjectivală) precedate de prepoziţia *de: Lupului îi scăpărau ochii şi-i sfârâia gâtlejul* ***de flămând*** *ce era., Se juca cu baloturile plesnind* ***de încărcate****..."* (*ibidem*,177);

c. de mod comparativ: „*Sunt mai mult bătrân* ***decât tânăr.****, Erau mai mult morţi* ***decât vii.***" (*ibidem*,184–185);

d. de relaţie „printr-un adjectiv precedat de anumite prepoziţii: *Paraschiv... e flăcău cuminte, singur la părinţi, muncitor, gospodar;* ***de voinic*** *şi* ***de frumos****, slavă Domnului!*" (*ibidem*,193) sau „exprimat printr-un adjectiv cu prepoziţie [...] reprezintă anticiparea unui nume predicativ: ***De conştiincioasă****, e conştiincioasă...*[...]" (*ibidem*, 195);

e. concesiv, ca subordonată „lipsită de verb la un mod predicativ, încât conjuncţia concesivă **pare că însoţeşte un adjectiv** (subl.ns.) [...] ***Deşi despărţite,*** *lucrurile au unire.*" (*ibidem*, 328).

Autorii GALR şi GBLR admit realizarea adjectivală a opt circumstanţiale (din totalul de şaisprezece), şi anume: de timp, de relaţie, opoziţional, cumulativ, de excepţie, de cauză, condiţional şi concesiv.

3. Următoarele observaţii se bazează pe analiza realizării adjectivale a circumstanţialelor.

a. Două circumstanţiale se pot realiza prin adjective propriu-zise sau participiale neprecedate de prepoziţie: circumstanţialul de timp (***Tânăr****, a studiat matematica, apoi,* ***matur****, biologia.*) şi de cauză (***Enervat*** *de acuzaţii, şi-a ieşit din pepeni.*).

b. Alte două, condiţionalul şi concesivul, prin adjective propriu-zise sau participiale frecvent precedate de unul sau două semiadverbe şi, mai rar, fără semiadverbe: ***Numai rugat****, ar accepta să vină.*, ***Nici invitat****, n-ar veni.*, ***Chiar invitat****, n-ar veni.*, ***Şi invitat****, n-ar veni.*, ***Nici chiar invitat****, n-ar veni.*, ***Chiar şi singur****, tot vine.*; ***Rugat****, ar accepta să vină.*, ***Neinvitat****, n-ar veni.*

c. Trei circumstanţiale se realizează prin adjective propriu-zise sau participiale precedate de prepoziţia *de*. Acestea sunt: circumstanţialul de timp: ***De tânăr****, a învăţat germana.*, de relaţie: ***De frumoasă****, e frumoasă.* şi de cauză: ***De neatentă****, a încurcat subiectele.*

d. Patru circumstanţiale se construiesc cu prepoziţii / locuţiuni şi cvasilocuţiuni prepoziţionale specifice funcţiei respective. Circumstanţialul de relaţie: ***Din punct de vedere juridic****, lucrurile sunt în ordine.*, opoziţionalul: ***În loc de albă****, rochia ei de mireasă era crem.*, cumulativul: ***Pe lângă leneş****, mai era şi mincinos.* şi circumstanţialul de excepţie: ***Afară de roşii****, are toate culorile.*

e. Circumstanţialul concesiv are o situaţie aparte. În primul rând, prin faptul că adjectivul propriu-zis sau participial care ocupă această poziţie sintactică apare precedat de elemente de relaţie specifice subordonatei concesive: ***Deşi bolnav****, tot a venit.*, ***Oricât de scumpă****, o cumpăr.*, ***Cât de înalt****, şi tot nu ajunge acolo.* În al doilea rând, prin faptul că două adjective antonime coordonate disjunctiv pot ocupa această poziţie: ***Fie scumpă****,* ***fie ieftină****, o cumpăr.*, ***Sau caldă****,* ***sau rece****, trebuie s-o beau.* Tiparul acesta cu „simetrie antitetică" (GALR II: 595) este foarte frecvent şi la subordonata concesivă: ***De mănâncă****,* ***de nu mănâncă****, tot se îngraşă.*, ***Fie că ştie****,* ***fie că nu ştie****, tot se-ncumetă să răspundă.*, ***Că vine, că nu vine,*** *banii îi ia oricum.*

BDD-V1121 © 2014 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:14 UTC)

3.1. La **circumstanţialul de timp**, realizarea adjectivală se rezumă la adjectivele referitoare la vârstă: *mic, tânăr, adult, bătrân, matur* şi la câteva substantive asimilate acestui tip semantic de adjective: *copil, puşti, pui.* În poziţia circumstanţialului de timp, pot apărea şi adjective participiale: ***Ajuns*** *acasă, a constatat că-i lipsesc cheile.*, ***Strigat*** *la catalog, a răspuns prezent.*

Există două tipare sintactice pentru această realizare:

(a) Adjectivul (sau substantivul cu semantică adjectivală) precedat de prepoziţia *de* apare în antepoziţie sau postpoziţie verbală, chiar în poziţie mediană: ***De mică*** *o ştiu. / O ştiu* ***de mică.***; ***De copil*** *a învăţat germana. / A învăţat germana* ***de copil****. / A învăţat,* ***de copil****, germana.*;

(b) Adjectivul fără prepoziţie este izolat grafic prin virgulă şi apare în poziţie iniţială sau finală: ***Tânără****,s-a măritat. / S-a măritat,* ***tânără.***, mai rar, în poziţie mediană: *S-a măritat,* ***tânără****, cu un profesor*. Adjectivul participial fără prepoziţie sau precedat de adverbul *odată* „imediat, îndată" apare în poziţie iniţială: ***Intrat*** *în sala de curs, mai întâi a salutat studenţii.*; ***Odată intrat*** *în sala de curs, s-a aşezat.,* ***Odată ajuns*** *acasă, şi-a amintit de tine.*

În ambele tipare, adjectivele cu funcţie circumstanţială rezultă din contragerea unor subordonate circumstanţiale de timp. Elipsa verbului copulativ *a fi* sau a auxiliarului unei forme verbale compuse din subordonată şi omiterea conectorului relativ impun reorganizarea sintactică şi, astfel, în poziţia circumstanţialei de timp ajunge numele predicativ al verbului copulativ suprimat: ***De mică*** *o ştiu.* < *O ştiu* ***de când era mică.***; ***Tânără****, s-a măritat.*< ***Când era tânără****,s-a măritat.* sau participiul din forma verbală incompletă: ***Ajuns*** *acasă, a constatat...* < ***Când a ajuns acasă****, a constatat...*; ***Odată ajuns*** *acasă, a constatat...* < ***Îndată ce a ajuns acasă,*** *a constatat...*

3.2. Realizarea prin adjective propriu-zise sau participiale a **circumstanţialului de relaţie** dispune de trei tipare:

(a) Adjectivul propriu-zis sau participial are două ocurenţe succesive, ca circumstanţial de relaţie, apoi, ca nume predicativ: ***De inteligent****, e inteligent.* La fel, substantivul: ***De artist****, e artist.* şi adverbul: ***De bine****, mi-e bine.* În acelaşi tipar, se repetă un verb la supin (ca circumstanţial de relaţie) şi la un mod personal (ca predicat): ***De citit****, a citit, dar n-a înţeles mare lucru.* sau la conjunctiv, într-o subordonată concesivă, şi la alt mod personal, în regentă: ***Să citească****, ar mai citi.*

(b) Adjectivul e precedat de o grupare prepoziţională locuţională sau cvasilocuţională: *din punct de vedere artistic, sub aspect economic, din perspectivă funcţională, din unghi de vedere estetic, pe / în plan politic, la nivel naţional, sub raport juridic.*

(c) „X e ca Y de + adjectiv calificativ" din enunţul *Vecina mea e ca albina* ***de harnică.*** provine, prin reorganizarea relaţiilor sintactice, din tiparul „X e + adjectiv calificativ + ca Y" al unui enunţ cu complement comparativ: *Vecina mea e harnică precum o albină.*

Cât priveşte tiparul (a), construcţia respectivă acceptă înlocuirea cu un grup prepoziţional format dintr-o o locuţiune prepoziţională specifică circumstanţialului de relaţie şi un substantiv postadjectival sau postadverbial (derivat din adjectivul sau adverbul respectiv): ***De frumoasă****, e frumoasă.* < ***În ce priveşte frumuseţea / În privinţa frumuseţii / Cât despre frumuseţe****, e frumoasă.*; ***De corect****, e corect să respecţi instrucţiunile.* < ***În ce priveşte corectitudinea / Cât despre corectitudine****, e corect să...*

În privinţa tiparului (b), am constatat existenţa a două situaţii cu interpretare sintactică diferită. Prima, în grupul prepoziţional respectiv, substantivul articulat, cu doi adjuncţi: un adjectiv propriu-zis (sau pronominal demonstrativ) şi un substantiv în genitiv, ocupă poziţia de circumstanţial de relaţie: ***sub aspectul*** *juridic / acesta al faptelor,* ***în planul / într-un plan*** *filozofic al discuţiei,* ***din perspectiva*** *egoistă a angajatorului* ş.a. A doua situaţie, când

BDD-V1121 © 2014 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:14 UTC)

substantivul nearticulat are un adjunct adjectival şi ocupă, împreună cu acesta, poziția de circumstanțial de relație: ***Sub aspect juridic*** „juridicește” / ***Din punct de vedere lingvistic*** „lingvistic”/ ***Din perspectivă economică*** „economic”, *lucrurile se prezintă astfel*.

În tiparul (c), circumstanțialul de relație provine din reorganizarea unor enunțuri cu complement comparativ, reorganizare care afectează poziția sintactică a adjectivului (din atribut sau nume predicativ ajunge în poziția de circumstanțial de relație): *A făcut ochii* ***mari*** *cât cepele.* cf. *A făcut ochii cât cepele* ***de mari***.; *E* ***încăpățânat*** *ca un catâr.* cf. *E ca un catâr* ***de încăpățânat***.; *Era* ***alb*** *ca varul.* cf. *Era ca varul* ***de alb***.

3.3. Circumstanțialul de cauză are, pentru realizarea sa adjectivală, două tipare sintactice cu câte două variante.

(a) Adjectivele propriu-zise sau participiale sunt frecvente în poziție inițială şi mai puțin frecvente în poziție finală. Indiferent de poziție, sunt izolate grafic prin virgulă de restul enunțului: ***Nervoasă,*** *n-a putut să mai stea.,* ***Neatentă,*** *n-a înțeles nimic.,* ***Bucuros*** *de vestea cea bună, ne-a tratat cu şampanie.,* ***Enervată*** *de cele spuse, a plecat trântind uşa., A plecat trântind uşa,* ***enervată*** *de cele spuse*. Ca urmare a reorganizării relațiilor sintactice impuse de suprimarea verbului copulativ la gerunziu, adjectivul cu funcția de nume predicativ ajunge în poziția de circumstanțial de cauză: ~~***Fiind***~~ ***nervoasă / Nervoasă*** ~~***fiind***~~***,*** *n-a putut să mai stea.* > ***Nervoasă,*** *n-a mai putut să stea.*; ~~***Fiind***~~ ***neatentă / neatentă*** ~~***fiind***~~***,*** *n-a înțeles nimic.* > ***Neatentă,*** *n-a înțeles nimic.* ş.a.m.d. Într-o variantă a acestui tipar, după adjectivul propriu-zis sau participial apare o subordonată introdusă prin relativul *cum*: ***Nervoasă*** *cum era, n-a putut să mai stea.,* ***Neatentă*** *cum a fost, n-a înțeles nimic.,* ***Bucuros*** *cum era, ne-a tratat cu şampanie.,* ***Enervată*** *cum era, a plecat trântind uşa.* Aceasta este o variantă topică a cauzalei introduse prin conjuncția *cum*: ***Nervoasă*** *cum era* (< *Cum era nervoasă*)*, n-a putut să mai stea.,* ***Neatentă*** *cum a fost* (< *Cum a fost neatentă*)*, n-a înțeles nimic.* ş.a.m.d.

(b) Adjectivul propriu-zis sau participial precedat de prepoziția *de*: ***De nervoasă,*** *n-a putut să mai stea.,* ***De neatentă,*** *n-a înțeles nimic.,* ***De bucuros,*** *ne-a tratat cu şampanie.,* ***De enervată,*** *a plecat trântind uşa.* Adjectivul ajunge în poziția de circumstanțial de cauză tot din poziția de nume predicativ, ca urmare a reorganizării relațiilor sintactice, impuse prin omiterea operatorului predicativ din subordonata cauzală şi prin suprimarea elementului *ce* al conectorului dislocat *de…ce…* De altfel, cauzalele introduse prin locuțiunea conjuncțională dislocată *de…ce…* : ***De nervoasă ce era,*** *n-a putut să mai stea.,* ***De neatentă ce era,*** *n-a înțeles nimic*. sunt echivalente ale cauzalelor: ***Fiindcă / Deoarece / Pentru că era nervoasă,*** *n-a putut să mai stea.,* ***Fiindcă / Deoarece / Pentru că era neatentă,*** *n-a înțeles nimic*. Într-o variantă mult mai puțin frecventă a acestui tipar, adjectivul propriu-zis sau participial devine regentul unei subordonate introduse prin relativul *cum*: ***De nervoasă*** *cum era, n-a putut să mai stea.,* ***De neatentă*** *cum era, n-a înțeles nimic.* ş.a.m.d.

3.4. Circumstanțialul concesiv cu realizare adjectivală are următoarele tipare:

(a) Adjectivul participial (mai rar, cel propriu-zis) ocupă poziția de circumstanțial concesiv precedat de unul sau două semiadverbe şi se află, în general, în poziție tematizată: ***Chiar invitat / Nici invitat / Şi invitat / Nici chiar invitat / Chiar şi invitat / Nici măcar invitat****, n-ar veni.*; ***Chiar prost****, tot ar înțelege câte ceva.* Mult mai rar apare în poziție finală, cu izolare prozodică realizată fonetic prin pauză şi accentuare, iar grafic, prin virgulă: *N-ar veni,* ***nici invitat / chiar şi invitat.****,* uneori, fără izolare: *Mi-e drag ca ochii mei din cap / Şi nu l-aş da* ***nici mort****.* (Coşbuc, *El Zorab*). E evident că adjectivul participial (sau cel propriu-zis) ajunge în poziția de circumstanțial concesiv prin contragerea unei concesive, realizată prin

BDD-V1121 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:14 UTC)

suprimarea operatorului pasiv sau a operatorului copulativ şi a conectorului (semiadverbul se păstrează înaintea adjectivului respectiv): ***Chiar invitat*** (< *Chiar invitat de-ar fi, ...*) **/ *Nici invitat*** (< *Nici invitat să fie, ...*) **/ *Chiar şi invitat*** (< *Chiar şi invitat de-ar fi, ...*) **/ *Şi invitat*** (< *Şi invitat să fie, ...*) **/ *Nici măcar invitat*** (< *Nici măcar de-ar fi invitat, ...*) *n-ar veni.*; ***Chiar prost*** (< *Chiar prost de-ar fi*)*, tot ar înțelege câte ceva.*

(b) Subordonata concesivă marcată suficient de clar prin unul dintre cele trei elemente de relație: *deşi, cât de, oricât de*. Aceasta este lipsită de operatorul copulativ sau pasiv, dar suportul semantic adjectival continuă să fie nume predicativ sau predicat verbal incomplet, şi nu circumstanțial concesiv. Subordonata al cărei operator predicativ a fost suprimat păstrează celelalte poziții sintactice, mai ales subiectul. Preferată este topica antepusă a concesivei: ***Deşi bolnav****, tot a venit.*, ***Cât de prost****, tot a înțeles mesajul tău.*, ***Oricât de grea****, viața trebuie trăită.*, ***Cât de ascuns****, sentimentul de invidie tot se vede.*, ***Cât de neclară*** *întrebarea, tot trebuie să dai un răspuns.*, ***Oricât de scumpi*** *pantofii ăştia, tot îi cumpăr.* Mult mai rar, acest tip de concesivă se află după regentă: *Tot cumpăr pantofii ăştia,* ***oricât de scumpi.*** sau intercalată: *Sentimentul de invidie,* ***cât de ascuns****, tot se vede.*

În exemplul: *Sunt câțiva care susțin proiectul vostru, oricare ar fi el şi* ***oricât de contradictoriu***., construcția *oricât de* + adjectiv e o concesivă, din două motive. Primul, semnificația concesivă evidentă, marcată prin conectorul *oricât (de)* şi al doilea, coordonarea cu subordonata concesivă precedentă: *oricare ar fi el.* Într-un alt exemplu, *Sunt multe fete studente la matematică,* ***deşi mai puține decât băieții.***, construcția cu adjectiv e tot o concesivă cu copulativul suprimat, marcată prin conjuncția *deşi*.

3.5. În privința **circumstanțialului condițional**, realizarea adjectivală rezultă din contragerea unei subordonate condiționale, prin suprimarea operatorului de predicativitate (copulativ sau pasiv) şi a conectorului. Se reorganizează relațiile sintactice şi, astfel, adjectivul cu funcție de nume predicativ sau suport semantic al unui predicat complex ajunge să ocupe poziția de circumstanțial condițional: ***Singură,*** *nu mă voi duce la petrecere.* < *Dacă voi fi singură, ...*, ***Invitat****, ar veni.* < *Dacă ar fi invitat, ar veni.*, ***Convinsă****, ar accepta.* < *Dacă ar fi convinsă, ...*, ***Numai rugată****, vine pe la noi.* < *Numai dacă e rugată, vine…*

3.6. În privința **circumstanțialelor opozițional, cumulativ** şi **de excepție**, realizarea adjectivală e destul de rară şi, adeseori, pare nefirească sau forțată. Foarte rar, în poziția unuia dintre aceste circumstanțiale, apare participiul adjectival: ***În loc de repetat,*** *cuvântul acela a fost omis., Papanaşii nu-mi plac altfel* ***decât prăjiți.*** Realizările adjectivale ale acestor circumstanțiale beneficiază de marcatori specifici (locuțiuni prepoziționale: *în loc de, pe lângă, afară de,* dar şi *decât*), echivalenți ai marcatorilor conjuncționali specifici subordonatelor echivalente. În majoritatea cazurilor, adjectivul propriu-zis sau participial cu funcție de nume predicativ sau atribut / modificator ajung să ocupe o poziție circumstanțială, ca urmare a contragerii subordonatei circumstanțiale respective (prin depredicativizare şi transformare a conectorului conjuncțional într-unul prepozițional):

În loc să fie ***roşii****, merele erau verzi.* > ***În loc de roşii****, merele erau verzi., A pus ciucuri albi, în loc să pună ciucuri* ***negri.*** > *A pus ciucuri albi* ***în loc de negri.***(circumstanțial opozițional);

Pe lângă că era ***leneşă****, fata mai era şi mincinoasă.* > ***Pe lângă leneşă****, fata mai era şi mincinoasă., Afară că era* ***harnică****, fata mai era şi respectuoasă.* > ***Afară de harnică****,fata mai era şi respectuoasă.*(circumstanțial cumulativ);

În afară că e dulce*, prăjitura asta nu e nicicum.* >*Prăjitura asta nu e nicicum,* ***în afară de dulce****., Găseşte tot felul de şosete, în afară că nu le găseşte pe cele* ***portocalii.*** > *Găseşte tot felul de şosete,* ***afară de portocalii.*** (circumstanțial de excepție).

BDD-V1121 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:14 UTC)

4. În concluzie:

– realizarea adjectivală a circumstanțialelor e rară, atipică sau improprie; apare doar prin reorganizarea relațiilor sintactice din enunț, urmată firesc de o reinterpretare sintactică;

– transformările sintactice (depredicativizarea subordonatei, suprimarea conectorului) sunt urmate de reorganizări ale relațiilor sintactice şi reinterpretări, similare celor ale construcției derivate a predicativului suplimentar din structuri de bază;

– în cele mai multe cazuri, adjectivul propriu-zis sau participial din subordonata circumstanțială contrasă ajunge în poziția unui circumstanțial echivalent al acelei subordonate;

– adeseori, tematizarea şi focalizarea dau forță exprimării unei circumstanțe prin adjectiv propriu-zis sau participial.

BIBLIOGRAFIE

Brăescu, Raluca, 2012, *Adjectivul în română. Sintaxă şi semantică*, Bucureşti, Editura Universității din Bucureşti.

Dănilă, Elena, 2006, „Circumstanțialul de excepție – probleme, soluții", în Gabriela Pană Dindelegan (ed.), *Limba română, Aspecte sincronice şi diacronice,* Bucureşti, Editura Universității din Bucureşti, p. 75–85.

Dima, Viorela-Valentina, 2010, „Interpretarea temporală a participiului adnominal", în Rodica Zafiu, Adina Dragomirescu, Alexandru Nicolae (eds), *Limba română. Controverse, delimitări, noi ipoteze*, Bucureşti, Editura Universității din Bucureşti, p. 61–67.

Gramatica limbii române (GA), ediția a II-a, vol. I şi vol. al II-lea, 1966, Bucureşti, Editura Academiei.

Guțu Romalo Valeria (coord.), *Gramatica limbii române* (GALR), vol. I *Cuvântul*, vol. al II-lea *Enunțul*, 2008, Bucureşti, Editura Academiei Române.

Manea, Dana, 2010, „Aspecte ale realizării adjuncților în româna contemporană", în Rodica Zafiu, Adina Dragomirescu, Alexandru Nicolae (eds), *Limba română. Controverse, delimitări, noi ipoteze*, Bucureşti, Editura Universității din Bucureşti, p. 93–101.

Pană Dindelegan, Gabriela (coord.), 2010, *Gramatica de bază a limbii române* (GBLR), Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic Gold.

Pană Dindelegan, Gabriela, 2005, „G(rupul) A(djectival) – structură şi funcționare", în Gabriela Pană Dindelegan (ed.), *Limba română. Structură şi funcționare,* Bucureşti, Editura Universității din Bucureşti, p. 39–49.

Pană Dindelegan, Gabriela, 2007, „Sintaxă şi semantică. Pozițiile „predicative"", în Gabriela Pană Dindelegan (ed.), *Limba română. Stadiul actual al cercetării,* Bucureşti, Editura Universității din Bucureşti, p. 41–51.

Preda, Anamaria, 2013, „Observații asupra circumstanțialului de relație", în Rodica Zafiu, Ariadna Ştefănescu, Carmen Mîrzea Vasile, Raluca Brăescu (eds), *Limba română. Variație sincronică, variație diacronică*, Bucureşti, Editura Universității din Bucureşti, p. 63–71.

ADJECTIVES AS ADJUNCTS

(*Abstract*)

The paper presents several aspects the constraint on the realization of adjuncts as adjectival phrases, and identifies the structural patterns characterizing this distribution. These constructions are rare, atypical or improper, only being imposed through the reorganization of the syntactic relations at the level of the sentence, followed by syntactic reinterpretation.

BDD-V1121 © 2014 Editura Universității din Bucureşti

Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:51:14 UTC)